

καὶ γυμνητεύων, ὁ ἀδιάσειστος οὗτος ἀπόστολος τοῦ κόσμου. Καὶ ὅμως οὐδ' ἐνταῦθα μένει, διότι ἔχων ἑ-
 Ἑλληνισμοῦ, καταλείπει τότε νύκτωρ τὴν Ἰταλίαν, νάγκην ἀέρος ἀτμοσφαιρικοῦ, δὲν δύναται νὰ
 γῆν κατασχύνης καὶ ἐξουτελισμοῦ, καὶ μετὰ πολ- ζήτη τὸν χειμῶνα ὑπὸ τὸν πάγον.
 λας περιπετείας προσφεύγει εἰς Λαλματίαν, ὅθεν Ἰδοὺ οἱ συνήθεις χορακτῆρες τῆς φαλαίνης·
 πλέει πρὸς τὸ Βυζάντιον (1). Γράφει δὲ ἐπι- Μῆκος, τεσσαράκοντα, ἐξήκοντα ἢ καὶ ἑκατὸν πο-
 σολὴν πρὸς τὸν Σχολάριον ἰκετεύων νὰ ἐμμένῃ δῶν. Εἰσὶ δὲ καὶ τινες βεβαιοῦντες ὅτι εἶδον φα-
 σταθερὸς εἰς τὸ πάτριον δόγμα. Τὴν ἐπιστολὴν λαίνας καὶ ἑκατὸν τριάκοντα, καὶ διακοσίων ποδῶν
 τούτην ἀνέκδοτον σωζομένην ἐν τινι χειρογράφῳ τῆς μῆκος ἐχούσας. Ἄλλοι πάλιν, ἀγαπῶντες τὰ τε-
 δημοσίου βιβλιοθήκης Ταυρίνου, θέλομεν δημοσιεύσει ράστια, ἀναθεωροῦσιν αὐτὸ καὶ ἔτι πρὸς.
 ἀκολούθως, ἵνα πλειότερον καταδειχθῇ ἡ ἀρετὴ τοῦ
 ὑπερμάχου τῆς Ὁρθοδοξίας.

Σ. Ν. ΚΑΛΟΥΤΣΗΣ.

ΠΕΡΙ ΦΑΛΑΙΝΗΣ.

—ο—

Ἡ φάλαινα εἶναι, ὡς γνωστὸν, τὸ μέγιστον τῶν ζώων ὅσα ἐδημιούργησεν ὁ θεός. Ἄλλοτε, καθὰ λέ-
 γουσιεν ὁ Πλούταρχος, ὁ Πλίνιος, καὶ ἄλλοι ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, τὸ κῆτος τοῦτο ἐπεχωρίαζε καὶ εἰς τὰς ἡμετέρας θαλάσσας. φαίνεται ὅμως ὅτι μετὰ ταῦτα, φεύγον τὴν καταδίωξιν, ἀφῆκε τὴν Μεσόγειον, καὶ μετέστη εἰς εὐρυχωροτέρους ὠκεανούς. Ὡς ζῶν δὲ εἰς πάντα τὰ κλίματα, εὐρίσκεται σήμερον εἰς τε τὴν Ἀφρικὴν, καὶ τὴν Βρασιλίαν, καὶ τὸν κόλπον τοῦ Πανάμα, καὶ τὰ παράλια τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, καὶ εἰς τὰς νήσους Ἀλλαπάγους, ὑπὸ τὴν ἰσημερινὴν γραμμὴν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν κατὰ τὸν πόλον παγετῶν, ἐκεῖθεν τῆς 86° ἀρκτικοῦ πλάτους, καὶ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ ἀκρωτηρίου Ὀρνου καὶ τῶν νήτων Μαλουίνων. φαίνεται δὲ ὅτι αἱ φάλαιναί εἶναι νομάδες, διότι παρατηρήθη ὅτι αἱ τοῦ ἀρκτικοῦ ἡμισφαιρίου, αἱ ἐπισκεπτόμεναι τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, τὸ Εὐελκι ἀκρωτήριον κλ., διατρίβουσιν ἐκεῖ ἀπὸ Ἰουνίου μέχρι Δεκεμβρίου, ὅπου καὶ γεννῶσιν ὕστερον δὲ διευθύνονται πρὸς δυσμὰς, εἰς τὰς νήσους Τριστάν δά Κούνα, τὴν Παραγουαίην καὶ τὴν Παταγονίαν.

Αἰσθανόμεναι πλέον παντὸς ἄλλου ἐνύδρου ζώου τὸν ἐκ τῶν ἀνθρώπων κίνδυνον, καταδιωκόντων αὐτὴν μετὰ μεγίστης ἐπιμονῆς, δὲν ἔχουσιν, ὡς παλαι, κατοικίαν ὠρισμένην, ἀλλ' οὔτε περιοδικαί εἰσὶν, ὡς αἱ τῆς χελιδόνος, αἱ περιπλανήσεις αὐτῶν. Ὁ γίγας τῶν θαλασσῶν φεύγει τὸν μικρὸν κάτοικον τῆς γῆς μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν παγετῶν τοῦ ἀκατοικήτου

κόσμου. Καὶ ὅμως οὐδ' ἐνταῦθα μένει, διότι ἔχων ἑ-
 νάγκην ἀέρος ἀτμοσφαιρικοῦ, δὲν δύναται νὰ
 ζήτη τὸν χειμῶνα ὑπὸ τὸν πάγον.

Ἰδοὺ οἱ συνήθεις χορακτῆρες τῆς φαλαίνης·
 Μῆκος, τεσσαράκοντα, ἐξήκοντα ἢ καὶ ἑκατὸν πο-
 δῶν. Εἰσὶ δὲ καὶ τινες βεβαιοῦντες ὅτι εἶδον φα-
 λαίνας καὶ ἑκατὸν τριάκοντα, καὶ διακοσίων ποδῶν
 μῆκος ἐχούσας. Ἄλλοι πάλιν, ἀγαπῶντες τὰ τε-
 ράστια, ἀναθεωροῦσιν αὐτὸ καὶ ἔτι πρὸς.

Κεφαλὴ ὑπερμεγέθης, ἴση σχεδὸν πρὸς τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου μέρους. Δύο φουσητῆρες, τὴν ρίζαν ἔχοντες εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ στόματος, ἀπολήγουσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ κρανίου. Ἐγένοντο δὲ ἵνα διευκολύνωσι τὴν ἀναπνοὴν τοῦ κήτους, καὶ ἀναρρίπτωσι τὸ παρ' αὐτοῦ καταπινόμενον ὕδωρ ὅσας βυθίζεται εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ ὕδωρ τότε ὑψοῦται, ὡς δύο στῆλαι, εἴκοσι πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ φαίνεται δύο λεύγας ἢ δεκαεὶ σταδίους μακρόθεν.

Στόμα μέγιστον, ὡςτε ὁλόκληρος ἄνθρωπος δύναται νὰ διαβῇ δι' αὐτοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀνωθεν διαγόνος κρέμανται παραλλήλως τετρακόσιοι ἢ πεντακόσιοι τελαμώνες, ἧτοι τὰ εὐλύγιστα ἐκεῖνα ἐλάσματα, ἅτινα πωλοῦνται ὑπὸ τὸ ὄνομα μπαλέικαι, καὶ χρησιμεύουσιν ἰδίως εἰς κατασκευὴν τῶν γυναικείων περισηθίων. Ἐκαστος δὲ τῶν μικρῶν τούτων τελαμώνων ἐξήρτηται ἀπὸ τῶν αὐλῶν, ἐπειδὴ αἱ φάλαιναί στεροῦνται ὀδόντων, καὶ ὡς μὴ μασσῶσιν τρέφονται διὰ μικρῶν ἰχθύων καὶ μάλιστα διὰ μπαλακίων.

Ἡ φύσις ἔδωκεν εἰς τὴν φάλαιναν πτερύγια ἰσχυρότατα οὐχὶ ἀκανθώδη καὶ μεμβρανώδη ὡς τῶν λοιπῶν ἐνύδρων ζώων, ἀλλ' ὀστέινα καὶ διηρθωμένα ὡς δάκτυλοι ἀνθρώπου. Ἡ γιγάντειος αὐτῆς οὐρὰ εἶναι ὀριζόντιος καὶ οὐχὶ ὡς ἡ τῶν ἄλλων ἰχθύων κάθετος τὸ δὲ παχύτατον λίπος τὸ περιβάλλον τὸ τερατώδες τοῦτο κῆτος, ἀνακουφίζει τὸ σῶμα καὶ ἐμποδίζει τὴν συναρῆν τοῦ ὕδατος μετὰ τοῦ αἵματος, ὅπερ ἄλλως ἤθελε καταψύχεσθαι.

Τὰς φαλαίνας διαιρουμένους εἰς δύο ἢ τρία εἶδη, θηρεύουσιν ἰδίως οἱ Ὀλλανδοί, οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἵνα ἐκθλίβωσιν ἔλαιον ἐξ αὐτῶν ἢ καὶ ἐμπορεύωνται τοὺς τελαμώνας. Γίνεται δὲ ἡ θήρα ὡς ἔπεται·

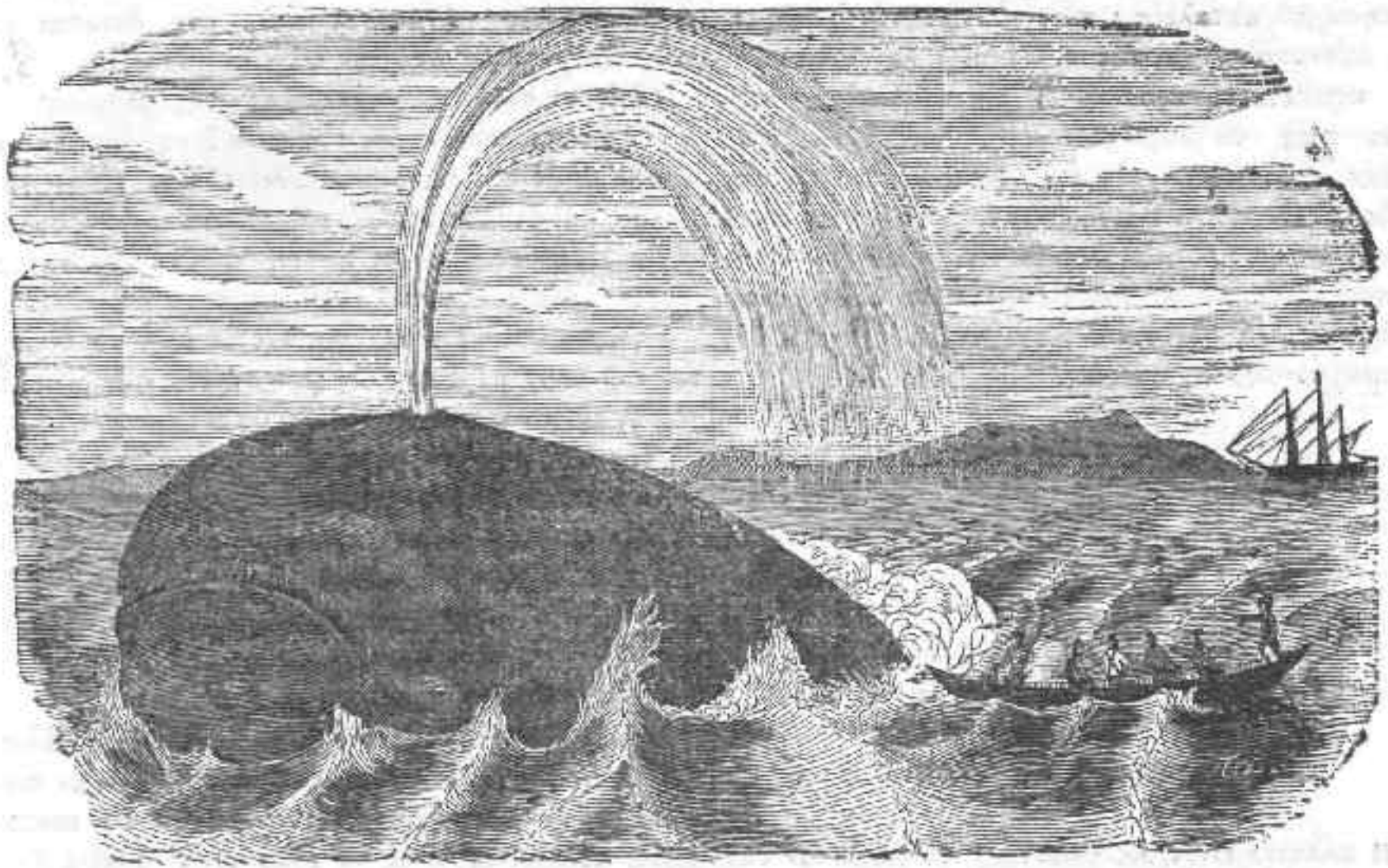
Τὰ ἐπιχειροῦντα αὐτὴν πλοῖα εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεγάλα καὶ παρεσκευασμένα ἐν ἀντίστανται εἰς τὰς τρικυμίας καὶ τοὺς πάγους. Ἐ-
 χουσι δὲ καὶ πληρώματα ἐκ τριάκοντα ἀνδρῶν, ὧν τέσσαρες ἢ πέντε εἰσὶν ἀξιωματικοί, εἰς χειρουργοῦς, εἰς ξυλουργοῦς, δύο πιλοποιοί, εἰς χαλκεῦς, δύο μάγειροι καὶ εἰς ἐπιστάτης πρὸς δὲ καὶ ἀνά ἑξ ἢ ἑπτὰ κέλητας θηρευτικούς, ἐφ' ἑκάστου τῶν ὁποίων ἀναβαίνει θηραγρέτης φέρων ἀρπάγας, δόρατα, πελέκεις, πτύα καὶ ἄλλα ὄργανα καὶ σκευὴ ἐπιτήδεια εἰς τὴν θήραν ταύτην.

Οἱ κέλητες ἀνάγκη νὰ ᾧσιν ὠκυπλοῦτατοι καὶ οὕτως εἰπεῖν ὑπόπτεροι· διότι μόνῃ ἡ ταχύτης σώζει αὐτούς. Ἐχουσι δὲ μῆκος μὲν 25—26, πλά-

(1) Σ. Ζαμπελίου, Δημοτικὰ ἄσματα, σελ. 533.

Ἰδὲ πρὸς τούτους περὶ Φλωρεντινῆς Συνόδου τὸ σύγγραμμα Συροπούλου Μεγάλου Ἐκκλησιάρχου, μεταφρασθὲν καὶ λατινιστὶ ὑπὸ Ῥοβέρτου Creighton.

Ἡ τοῦ Σπυροπούλου Ἰστορίαι τῆς Φλωρεντινῆς Συνόδου σώζεται χειρόγραφος ἐν τῇ αυτοκρατορικῇ βιβλιοθήκῃ Βιέννης.

*Αγρυ γαλαίνης.

τος δὲ τεσσάρων ποδῶν καὶ δέκα δακτύλων· καὶ ἀντὶ πηδαλίου, χρῶνται κόπης μακρᾶς 21—22 ποδῶν, καὶ πέντε ἄλλων κοπῶν 16—17 ποδῶν μῆκος ἔχουσιν. φέρουσι δὲ καὶ πάντα τὰ ἀναγκαῖα εἰς ἐπισκευήν.

Ἡ ἀρπάγη, ὄπλον τρομερώτατον, εἶναι σιδηρᾶ, γωνίαν ἀμβλείαν καὶ πλάγια ὀξυτάτα ἔχουσα· ὁ δὲ σιδηρὸς, ἵνα μὴ συντρίβεται καὶ ἵνα ἐξιστάζεται εὐκόλως ἐάν ποτε λυγισθῆ, κατασκευάζεται ἐλατός.

Μόλις οἱ φύλακες παρατηροῦσι μακρόθεν φάλαιναν, καὶ ἀνακράζουσι· «φάλαινα! Right twale. she blows! ἤτοι ἡ φάλαινα φυσᾷ! » Καὶ ἀμέσως πάντες ὀρμῶσιν εἰς τὰς οἰκείας θέσεις, οἱ μὲν εἰς τοὺς κέλητας, οἱ δὲ εἰς τὰς κόπας· ἄλλοι δρᾶντουσι τὰς ἀρπάγας, καὶ ὁ ἐκ κελήτων στολισκὸς παρασκευάζεται εἰς ἔροδον.

Τιμὴ καὶ δόξα εἰς τὸν φθάνοντα πρῶτον! Καὶ εἰ μὲν κοιμάται τὸ κῆτος, ἢ σιωπῆ βαθυτάτη, εἰ δὲ φεύγει, ὅποια ἢ καταδίωξις!

Τέλος πάντων πλησιάζουσιν εἰς αὐτό. Ὁ μὲν ἀξίωματικὸς κυβερνᾷ τὸν κελήτα, ὁ δὲ θηραγρέτης πάλει τὸ δόρυ, καὶ ἅμα ἀκουσθέντος τοῦ προστάγματος, τὸ δόρυ πετάννεται, συρίζει καὶ καταφέρει βαθεῖαν πληγὴν.

Τὸ τραυματισθὲν θηρίον συγκρούει τότε λυσσῶν τὰς σιαγόνας, καὶ πατάσσει τὴν θάλασσαν διὰ τῆς οὐρᾶς. Καὶ ἂν κατὰ δυστυχίαν ἐγγίσῃ τὸν κελήτα, ὁ κελῆς καταποντίζεται αὐτανδρὸς! Φεύγει μετ' ἀπεριγράπτου ταχύτητος, καὶ ῥυμουλκεῖ τὸ τροπαιούχον σκαφίδιον, τῆς ἀρπάγης οὗσης δεδεμένης εἰς σχοινίου οὐτινος ἢ ἀγρᾶ μένει ἐντὸς αὐτοῦ. Ἡ φάλαινα βυθίζεται καὶ ἀναβαίνει ἀλληλοδιαδόχως εἰς

τὴν καλημαγμένην ἐπιφάνειαν, καὶ ἀσπαίρουσα, καὶ πνευστιῶσα τελευτᾷ ἐπὶ τέλους.

Ὁ θηραγρέτης πλησιάζων τότε εἰς τὸ στήθος τοῦ ἀγωνιῶντος ἔχθρου, βυθίζεται εἰς τοὺς πνεύμονάς του μακρὸν δόρυ ἀμφίτομον καὶ ἀνακράζει· «Μακρὰν, φίλοι μου, μακρὰν» διότι οἱ τελευταῖοι σπασμοὶ τοῦ ἀναφυσῶντος θῆμα θηρίου εἰσὶν εἰς ἄκρον ἐπικίνδυνον ἢ. Πολλάκις ἡ ἀγωνία του διαρκεῖ ὥρας ὀλοκλήρους.

Ἴνα ἐπισπεύτωσι τὸν θάνατον αὐτοῦ, τὸ κατατραυματίζουσι καὶ διὰ νέων πληγῶν. Ἄν δὲ ὁ θηραγρέτης καταφθάσῃ νὰ χωρίσῃ ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν οὐρᾶν, ἡ ταχύτης τοῦ θηρίου ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ.

Οἱ κίνδυνοι οὗς διατρέχουσιν οἱ εὐθραστοὶ κέλητες εἰσὶ τρομεροί. Εἰς μόνος κτύπος τῆς οὐρᾶς ἀρκεῖ, ὡς πολλάκις συνέβη, νὰ καταποντίσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐναυτοὺς. Πολλάκις δὲ καὶ ἀνατετάννυνται μέχρι νεφῶν, ἂν εὐρεθῶσιν ἄνωθεν τῆς ἀναβαινούσης φάλαινης. Ἐν γένει σπανίως πλοῖον θηρευτικὸν ἐπανέρχεται ἀβλαβὲς εἰς τὸν λιμένα του.

Μετὰ τὸν θάνατόν του τὸ κῆτος σύρεται πρὸς τὸ πλοῖον, καὶ δεσμένον δι' ἀλύσειας εἰς τὴν ἑτέραν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ κρεουργεῖται. Τὰ δὲ τεμάγια, ἀναδιεσπόμενα ἀναλύονται καὶ μεταβάλλονται εἰς ἔλαιον. Ἡ δυσκολωτέρα πασῶν τῶν ἐργασιῶν εἶναι ἡ διαχώρισις τῆς κεφαλῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, διότι τὸ συνδέον αὐτὰ ὀστοῦν εἶναι γιγαντώδες. Ὁ δὲ σκελετὸς ρίπτεται, καὶ κακατρώγεται ὑπὸ τῶν σκαφοδῶρων ὀρνέων καὶ καρχαριῶν.